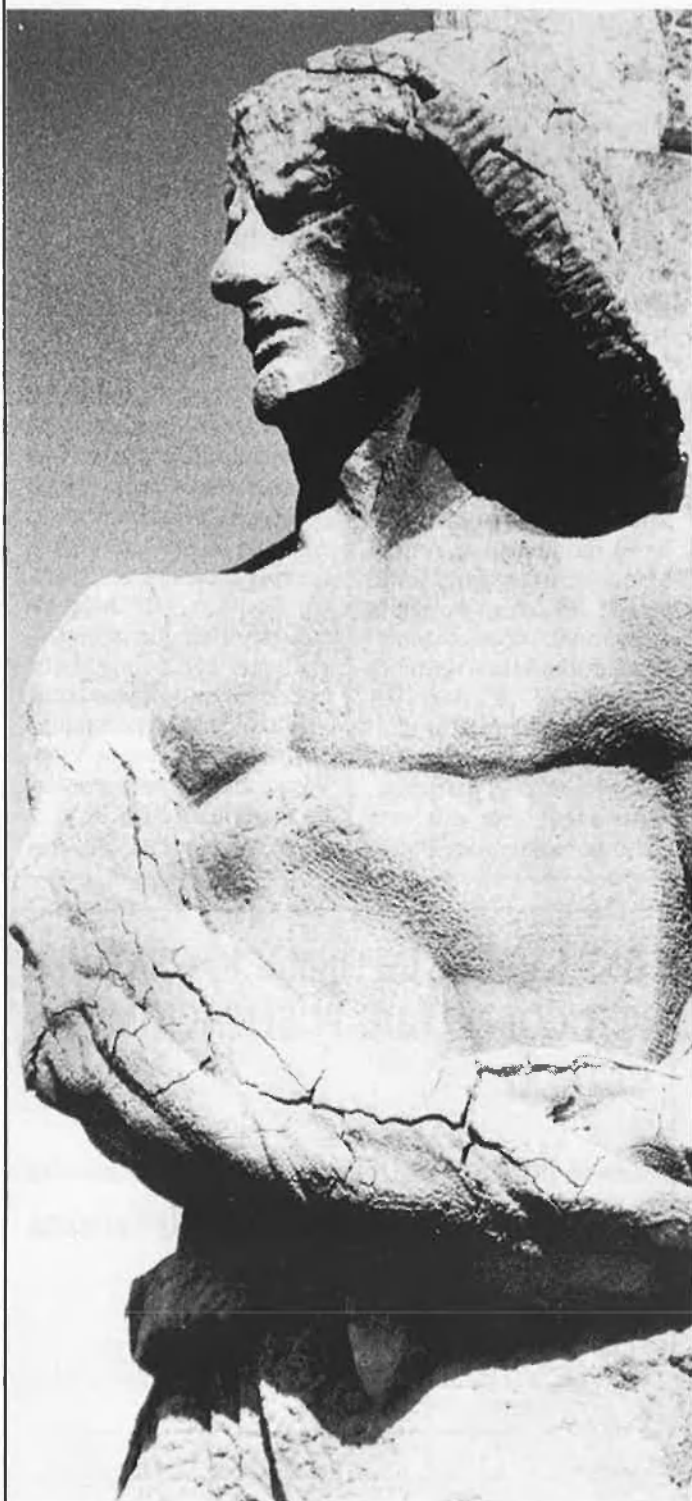

Figures en perill

El patrimoni escultòric, decididament *kitsch*, que té la ciutat de València, està en perill. El monument a Teodor Llorente és un bon exemple d'aquesta situació.

Detall d'una de les escultures del pont d'Aragó.

RAFA GIL

Fer una ullada a l'escultura monumental de la ciutat de València resulta sens dubte un exercici aclaridor pel que fa a les oscil·lacions del gust i l'estètica. La monumentalitat valenciana, a l'igual que la d'altres ciutats, té el seu precedent en el segle passat i els primers assajos urbanístics. Monuments de gust vuitcentista com el dedicat al mecenes valencià marquès de Campo o al pintor Ribera —segurament un dels conjunts escultura-paisatge urbà més esplèndids de la ciutat—, tots dos realitzats per Marià Benlliure, il·lustren aquesta eufòria escultòrica de què parlem.

Però seria amb el franquisme quan l'escultura monumental coneixeria la seua edat d'or. Escultura que en la majoria dels casos es revelaria decididament *kitsch*: des del *kitsch* descaradament polític —estàtua equestre del general Franco o José Antonio, desaparegudes amb la restauració democràtica— fins al *kitsch* celestial-religiós —monument a l'arquebisbe Olaechea o a la Mare Teresa Jornet—, passant pel *kitsch-kitsch* o l'exquisit exemple del *mal gust*, obra de l'últim ajuntament franquista de la ciutat, que és el monument situat a la plaça de la Mare de Déu, realitzat per l'escultor Silvestre de Edeta, amb l'argument d'un pretès homenatge al riu Túria, l'obra es presenta com un *remake* dels monuments dins de la tradició hel·lenística-renaixentista, amb una gran figura *clàssica* que re-

presenta el déu Túria envoltat d'una sèrie de *nymphetes* que simbolitzen les sèquies valencianes. Les senyoretetes, totes despullades, coronen el seu cap amb la pinta típica valenciana. Certament, el monument mereix figurar en un lloc d'honor en qualsevol antologia del gust pervers del nostre segle.

Amb l'arribada del primer consistori democràtic presidit per Ricard Pérez Casado, s'afronten —tímidament— les relacions entre l'horitzó urbà de la ciutat i l'art contemporani, una *liaison* que, més que perillosa, resultarà polèmica, com era previsible. Una obra de Miquel Navarro dedicada a l'arribada de l'aigua a la ciutat serà objecte d'una forta discussió per part dels sectors conservadors. L'escultor Andreu Alfaro veurà erigida una obra seua vora l'estadi Lluís Casanova, que serà sovint pissarra dels *graffiti* ultres.

D'altra banda, monuments pretesament avantguardistes, com el d'homenatge a les víctimes de la riuada del 1957, es manifesten d'un gust dubtós. Altres intents d'erigir propostes escultòriques contemporànies xocaran de front amb la ineptitud del nou consistori municipal encadenat per la majoria centrista-conservadora, com el projecte d'una escultura d'Alexander Calder. L'obra, que hauria d'haver-se instal·lat al centre de la ciutat, era gestionada per Tomàs Llorens —en aquell moment director de l'IVAM— i comptava amb la participació de patrocini-

Monument a Teodor Llorente.

RAFA OIL

nadors privats. Tot i així, l'obstrucció del bloc conservador féu impossible dur a cap el projecte.

De tota manera, avui el repte més urgent que han d'acabar l'administració municipal i l'autonòmica, no és tant la realització de nous monuments com la conservació dels ja existents. Una mostra d'aquesta situació és l'estat actual del monument a Teodor Llorente, amb les figures mutilades, una constant que es repeteix en altres

monuments de la ciutat.

La Ciutat de Mallorca no és precisament un exemple de ciutat on abundin els monuments. Realment n'existeixen, del tipus que sigui, ben pocs. I a més, la immensa majoria són anteriors a la normalització democràtica. De fet, l'Ajuntament de Palma, de majoria socialista, no ha tingut en cap moment iniciatives tendents a fer monuments per a honorar a persones i/o idees. L'excepció potser és un bust erigit, fa

uns pocs mesos, en memòria del 150 aniversari de la vinguda del famós Chopin.

Quant als monuments existents de temps enrere, hi ha el monument a Antoni Maura, els desapareguts al vaixell *Baleares*, durant la guerra civil, i poca cosa més. A pesar que aquest darrer és clarament de simbologia feixista, no hi ha ara, ni tampoc hi ha hagut, cap tipus de polèmica sobre el particular.

Realment més que una ciutat de monuments, Palma

és més, o ho és l'Ajuntament que presideix Ramon Aguiló, ciutat d'escultures, que aquestes sí que han provocat polèmica. Pràcticament es compten les polèmiques pel nombre d'escultures: de Miró, d'Alfaro, i de molts altres escultors que majoritàriament són d'allò que podria dir-se *moderns* i que, inevitablement, provoquen la reacció negativa dels mallorquins, molt conservadors en matèria estètica.

C. Gàmez i M. Payeras

Internacional House

- Clases d'anglès per a adults i xiquets.
- Grups reduïts.
- Curs especial convocatòria desembre Cambridge First Certificate.
- Cursos de valencià i castellà.
- Professors nadius i titulats.

Pasqual i Genís, 16 - 46002 València
Telèfon (96) 352 06 42

¿VOLS REBRE INFORMACIÓ GRATUÏTA
PER CORREU DE PUBLICACIONS EN
CATALÀ?

Envia aquesta butlleta (retallada o fotocopiada)
a l'Apartat de Correus 303. 46080 València

Nom _____

Cognom _____

Adreça _____

Població _____